744/06

Den 28. marts 2006 blev i sag nr. 66.974:

xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxx xx x
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Kommunernes
Pensionsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
Boks 824
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har gruppelivsforsikring i Kommunernes Pensionsforsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale gruppelivssummen.

Selskabet har afvist udbetaling med henvisning til, at klagerens erhvervsevnetab ikke var nedsat med 2/3 inden 1/6 2003, hvor gruppedækningen bortfaldt.

Det fremgår af sagen, at pensionsordningen blev oprettet med virkning fra 1/1 1995. På baggrund af afgivne helbredsoplysninger blev ordningen oprettet med klausul for alkoholafhængighed med følger.

Klageren, der er født i 1948 og kontoruddannet, blev sygemeldt i august 2002. Hun blev på grund heraf opsagt fra den pensionsgivende stilling, som hun fratrådte pr. 1/6 2003.

I forbindelse med klagerens sygemelding bevilgede hendes bopælskommune psykologhjælp. Klageren havde tre samtaler med psykolog B.B. i marts og april 2003, hvorefter kommunen besluttede at stoppe bevillingen til samtalerne. Klageren anmodede kommunen om at revurdere beslutningen, og psykolog B.B. anførte i en skrivelse dateret 1/6 2003 til kommunen:

"Jeg undrer mig over beslutningen om at stoppe bevillingen af samtalerne. Jeg er uforstående overfor grundlaget for beslutningen. Jeg er fagligt uenig i vurderingen af, at I.F. er sygemeldt pga. en midtvejskrise. Samtalerne har afdækket, at der er tale om en udbrænding, en belastningsreaktion som følge af stressende arbejdsvilkår og mobning fra kolleger igennem længere tid. Jeg har foreslået, at I.F. henvises til Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, men på daværende tidspunkt har I.F. det så dårligt, at henvisningen er uoverskuelig for hende, hvilket jeg accepterer. Jeg mener, at der er tale om en arbejdsskade.

På det seneste er I.F. psykisk begyndt at få det bedre, men tilstanden er ikke stabiliseret.

I.F. er blevet sårbar overfor stresstilstande, idet både den kognitive tilstand og den fysiske tilstand påvirkes. Når hendes overblik og kognitive kontrol smuldrer, bliver hun svimmel, dårlig og utilpas. Det tager lang tid for hende at falde til ro og genvinde kontrollen og energien. Hendes udholdenhed er blevet mindre, og hun oplever, at hun generelt er blevet langsommere. Dette er faktorer som påvirker og truer erhvervsevnen. Det er derfor aktuelt uklart, i hvilket omfang I.F.'s erhvervsevne er svækket. I.F. vil fremover have behov for skånehensyn, da den psykiske slidtage medfører, at hun er sårbar overfor stresstilstande."

Den 2/2 2005 udfyldte og underskrev klageren en ansøgning om udbetaling ved erhvervsevnetab. Af ansøgningen fremgår, at klageren er ude af stand til at arbejde, og på et spørgsmål om, hvilke sygdomme hun lider af, har hun svaret: "Udbrændthed, belastningssyndrom, angst, depression, slidgigt, alkoholoverforbrug, smerter i fødder og knæ, atrofi". Af ansøgningen fremgår endvidere, at klageren blev bevilget førtidspension med virkning fra 1/2 2005.

Det indklagede selskab indhentede oplysninger fra kommunen. Af akterne fremgår, at klageren i perioden 15/9-15/12 2003 var i arbejdsprøvning hos en nystartet virksomhed, C.C. Klageren blev med virkning fra 15/1 2004 ansat i virksomheden. Virksomhedens ejer har om ansættelsesforholdet i skrivelse af 13/3 2005 anført:

"I. var ikke rask, og jeg var absolut uenig med K. Kommune om arbejdsprøvningen og kommunens behandling af I.
Jeg mødte under arbejdsprøvningen ved K. Kommune og forelagde I.'s situation, og jeg oplyste over for kommunen, at behandlingen af I.'s sygdom var forkert.

Jeg havde ikke nogen på kontoret i begyndelsen af 2004 og bad derfor I. om at hjælpe i det omfang, hun kunne klare det. Det er baggrunden for ansættelsen fra 15/1-2004, som var 3 timer om dagen. Arbejdet skulle bestå i at passe telefon og sætte papirer på plads.

Det var et forsøg på at hjælpe I. i gang, men det lykkedes ikke, og hun fik det under ansættelsen dårligere på grund af svimmelhed.

Ansættelsen ophørte derfor efter aftale 1/7-2004, og I. havde i foråret 2004 kontaktet K. Kommune for at få førtidspension. Ansættelsen måtte ophøre for ikke at gøre I. yderligere syg.

Begrundelsen i opsigelsen var manglende ordrer, men den egentlige begrundelse var, at hun lavede fejl og ikke kunne klare at passe arbejdet.
I. var enig i det."

Under ansættelsen i C.C. modtog klageren supplerende arbejdsløshedsdagpenge fra HK.

Af erklæring dateret 2/6 2004 på baggrund af en neuropsykologisk undersøgelse har psykolog J.A. anført:

"**Konklusion**
I.F., der er 55 år og kontoruddannet, blev sygemeldt fra et job i O. Kommune i september 2002 og er siden blevet opsagt. Hun arbejder nu femten timer om ugen på almindelige vilkår i mindre virksomhed, men oplever dog at hun har svært ved at klare sit job. Hun har igennem fjorten år haft et betydeligt dagligt alkoholindtag, har dog

nu nedsat det fra ni til seks genstande om dagen. Hun har fået konstateret fedtlever og let hjernesvind.

Resultaterne af den aktuelle neuropsykologiske undersøgelse peger på at I.F. intellektuelt placerer sig omkring middel. Hendes præstationer i opgaver der stiller krav til indlæring og hukommelse ligger alle inden for det almindelige variationsområde for aldersgruppen, men noget under middel, hvilket tyder på at der kan være tale om en let hukommelsessvækkelse. Der bemærkes endvidere lette problemer med at finde de rigtige ord og navne. Mest markant er hendes problemer når der stilles krav til koncentration, mental fleksibilitet og problemløsningsevne. Med hensyn til visuomotorisk tempo og konstruktionsfærdigheder placerer hun sig på et almindeligt niveau. Resultaterne stemmer således i rimelig grad overens med de subjektive klager, og det er sandsynligt at hendes kognitive funktion er forringet i let grad som konsekvens af det konstaterede hjernesvind.

Psykisk fornemmes I.F. ganske skrøbelig, og personlighedsprofilen peger da også på at der er tale om en person med tendens til angst og depression, og som nok har begrænsede ressourcer i forhold til at mestre sine vanskeligheder. Hendes alkoholmisbrug synes i forlængelse heraf at tjene som en form for selvmedicinering. Hendes primære mestringsstrategi i forhold til stress synes at være at øge sit kontrolniveau, hvilket hun da også på overfladen synes at klare, således at hun undgår at lave fejl. Men omkostningen er at hun psykisk oplever at blive nedslidt.

Min samlede vurdering er at I.F. næppe vil være i stand til at klare sig på arbejdsmarkedet på almindelige vilkår. Den aktuelle løsning synes således at have karakter af en galgenfrist, idet hun næppe reelt vil være i stand til at klare et job på fuld tid.

Man må endvidere befrygte at tilstanden vil forværres yderligere såfremt hendes alkoholindtag ikke reduceres betydeligt. Jeg nævnte muligheden for at hun taler med egen læge om eventuel opstart af antidepressiv behandling, således at hun måske på sigt vil kunne erstatte alkoholen med et mere effektivt angstdæmpende og humørstabiliserende middel."

5. 66.974

Lægekonsulent B.B.A. har i lægelig vurdering dateret 1/7 2004 anført:

"**Diagnoser:** Alkoholafhængighedssyndrom
Vertigo (svimmelhed)
Atrofia cerebri corticalis 1.gr. (let svind af hjernebark)
Chondromalacia patellae sin. Op. Seqv. (opereret for brusklidelse i venstre knæ)
Platfodethed

Dokumentation:
Statusbedømmelse fra læge M.T., dateret 30.04.04
Journaloplysninger fra F. Amts alkoholbehandlingscenter, dateret 14.10.03
Brev fra psykolog B.B., dateret 01.06.03
Neuropsykologisk erklæring fra psykolog J.A., dateret 02.06.04

Vurdering:
55-årig kvinde med øget sårbarhed for stress og tendens til angst og depression. Desuden svimmelhed som forstærkes i stressede situationer. Selvmedicinerer sig med alkohol, hvilket forstærker sårbarheden og forstærker tendensen til svimmelhed, angst og depression. Der er således tale om en 'ond cirkel', som nok kun kan brydes med hjælp udefra. Alkoholambulatoriet har været forsøgt gentagne gange uden effekt. En anden mulighed for behandling kan evt. være Minnesotabehandling med efterfølgende deltagelse i møder i Anonyme Alkoholikere - men dette ligger udenfor 'det etablerede' behandlingssystem.

Som situationen er nu er der et væsentligt erhvervsmæssigt skånebehov i relation til stress, herunder arbejdsopgaver der stiller krav til koncentration, problemløsningsevne og mental fleksibilitet. Dette må forventes at kunne bedres via ophør med alkoholindtagelse samt relevant hjælp til personlig udvikling. Evt. støttet af antidepressiv medicin. Men der vil til stadighed at være en vis grad af øget sårbarhed for stress.

Desuden vurderes der at være et vist skånebehov i relation til gående/stående arbejde p.g.a. knælidelse. Bør have mulighed for at aflaste benene i siddende stilling."

Klageren har kommenteret den lægelige vurdering således:

"Der lægges en alt afgørende og for mig frustrerende vægt på mit alkoholforbrug. Jeg kender godt mine levertal m.v., men at det skulle være den eneste årsag til, at jeg ikke føler mig i stand til at arbejde mere er jeg uforstående overfor.

…

At jeg er afhængig af vinen om eftermiddagen, erkender jeg, men jeg passer mine ting, overholder aftaler, svigter aldrig hvis nogen har behov for min hjælp og har dejlige velfungerende børn, som heldigvis dagligt ringer og spørger deres mor om råd til dit og dat - 'hvorfor smager min sauce ikke ligesom din'!!

…

Jeg vil gerne have, at I vil prøve at respektere min måde at komme ud af 'den onde cirkel'.

Jeg kan klare en nedtrapning med et minimum af hjælp fra min læge i form af en afslapnings/abstinenspille en eller to gange om dagen. Dette har alkoholambulatoriet udtalt ville være en god mulighed. Jeg ville - uden at det yderligere ville nedbryde mig psykisk - gerne tale med en dygtig psykolog til støtte herfor eller eventuelt konsultere en hypnotisør.

Men uanset: De sår som livets oplevelser har givet mig, de heles aldrig, selvom jeg er alkoholfri."

Efter opsigelsen fra C.C. søgte klageren om førtidspension, hvilket hun imidlertid fik afslag på. Af den kommunale ressourceprofil fremgår:

"Du har d. 10.06.2004 bedt om at få din sag behandlet ud fra det foreliggende. Dette i henhold til pensionslovens § 17, stk. 1, 2. pkt.

Pensionsteamet skønner ikke du opfylder betingelserne for førtidspension i henhold til pensionslovens § 16. Der er i bedømmelsen taget hensyn til de oplysninger, der

er ressourceprofilen og ovenstående. Herunder også til det som du læste op og som er vedlagt bilag 1, side 1 og 2 og bilag 2.
Udtalelserne fra B.B., B.B., egen læge og J.A. samt lægekonsulentens skrivelse indgår også i vurderingen.

K.K. finder ikke, at dine helbredsmæssige problemer er af en sådan art, at de forhindrer, at du gennem arbejdsprøvning eller lignende vil kunne opnå tilknytning til arbejdsmarkedet via et fleksjob med de fornødne skånehensyn, både med hensyn til de helbredsmæssige gener og med hensyn til antal arbejdstimer. Da du gennem mange år har arbejdet på deltid / har haft en indtægt, der svarer til max. understøttelse skønnes det at du vil kunne blive selvforsørgende, med ovennævnte skånehensyn, i et fleksjob."

Klageren var herefter i arbejdsprøvning hos L. planteskole med henblik på etablering af fleksjob. Arbejdsprøvningen blev afbrudt, og det fremgår herom af ressouceprofilen:

"d. 10.1.2005
På ny arbejdsprøvet i oktober 2004. Trods maximale skånehensyn, måtte arbejdsprøvningen afsluttes efter 7 dage.
Der er indhentet ny statusattest d. 22.12.2004. Konklusionen i denne er, at der ikke vurderes at eksistere arbejdsmæssige ressourcer, heller ikke under beskyttede forhold.

D. 11.1.05:
Ud fra ressourceprofilen og vedlagte sagsakter, skønnes arbejdsevnen at være varigt nedsat. Nedsættelsen af arbejdsevnen skønnes at være af et sådant omfang, at ansøgers mulighed for at blive selvforsørgende uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være realistisk.

Der indstilles til førtidspension i henhold til pensionslovens § 16."

Klagerens advokat har over for nævnet gjort gældende, at selskabet skal anerkende, at klagerens erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad inden 1/6 2003. Advokaten har i sin klageskrivelse af 6/6 2005 anført:

"Til støtte for nærværende anke gøres det gældende,

at I.'s erhvervsevne var nedsat forud for tidspunktet for ophør af hendes ansættelse i O. Kommune den 1. juni 2003, hvorfor hun har krav på udbetaling af invalidesum i henhold til gruppelivsforsikringen.

…

at I. forud for den 1. juni 2003 allerede havde tabt sin erhvervsevne med mere end 2/3 dele.

…

Konklusionen - i henhold til den seneste statusattest - af de foretagne undersøgelser er,

at det ikke skønnes, at I.F. kan klare sig på arbejdsmarkedet, heller ikke under beskyttede forhold, idet hendes erhvervsevne er reduceret i betydelig grad.

…

Sammenfattende gøres det således gældende,

at I.'s erhvervsevne har været nedsat med mere end 2/3 dele forud for den 1. juni 2003, hvorfor hun i henhold til den tegnede gruppelivsforsikring hos Kommunernes Pensionsforsikring har krav på udbetaling af invalidesum.

Til støtte for nærværende anke henvises endvidere til ankenævnsafgørelse af den 6/9-04 i sag nr. 62.725, hvor det blev anset for godtgjort, at en forsikringstagers erhvervsevne var nedsat før et medlem overgik til hvilende medlemskab, idet de lægelige udtalelser i sagen havde været for optimistiske.

Såfremt Ankenævnet for Forsikring til brug for behandling af sagen har behov for yderligere oplysninger, står jeg naturligvis til rådighed, ligesom I.F. er indstillet på, at deltage i yderligere undersøgelser hos speciallæger, dersom dette måtte findes nødvendigt. Jeg går ud fra, at Ankenævnet for Forsikring i øvrigt indhenter sagens akter fra Sampension."

Klagerens advokat har i skrivelse af 7/9 2005 redegjort nærmere for klagerens sygdomsforløb.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 21/6 2005 til nævnet bl.a. anført:

"• Forsikrede blev raskmeldt den 16. december 2003 og opfylder allerede derfor ikke forsikringsbetingelsernes krav om varig nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3.

• Forsikrede har efterfølgende arbejdet ca. 5,5 måneder, 15 timer om ugen, på ordinære vilkår og hun har således været i stand til at udnytte en faktisk erhvervsevne, der overstiger 1/3.

• Forsikrede modtog arbejdsløshedsdagpenge frem til hendes sygemelding 20. juli 2004 og hun har dermed stået fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet, hvorfor hun ikke opfylder betingelserne for dækning, som følge af erhvervsevnetab.

• Endelig skal bemærkes, at den ankenævnskendelse nr. 62.725 der henvises til i klageskrivelsen fra adv. V.D., efter selskabets opfattelse er uden relevans for den aktuelle sag."

Af pensionsregulativet fremgår:

"**§ 11 Fratrædelse.**

Fratræder medarbejderen, uden at være berettiget til pension fra denne pensionsordning, bortfalder gruppelivsforsikringen."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen bemærker nævnet, at klageren - efter at hun den 1/6 2003 fratrådte den pensionsgivende stilling - i en periode var beskæftiget i C.C. samtidig med, at hun modtog supplerende dagpenge fra HK. Nævnet bemærker endvidere,

at klageren først med virkning fra 1/2 2005 fik tilkendt førtidspension. På denne baggrund finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort, at hendes erhvervsevne var nedsat med 2/3, da gruppedækningen bortfaldt den 1/6 2003. Nævnet kan på denne baggrund ikke kritisere selskabets afgørelse, hvorfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen